

OR 1710.6.2024

ŚLĄSKI WOJEWÓDZKI INSPEKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA

40-022 Katowice
ul. Konstantego Damrota 16
tel: 32 251 80 40fax: 32 251-55-54
e-mail: sekretariat@katowice.wios.gov.pl
www.katowice.wios.gov.pl

PROTOKÓŁ KONTROLI NR WIOS-KATOW 437/2024

Sygnatura protokołu	IN.I.702.3151.2024.MC	
Podstawa do przeprowadzenia kontroli	art. 9 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 425)	
Identyfikacja kontrolowanego zakładu		
Nazwa, adres	Gmina Świętochłowice, Katowicka 54, 41-600 Świętochłowice, Gmina M. Świętochłowice (miejska), Powiat m. Świętochłowice	
Rodzaj działalności, rodzaje i liczba instalacji, kod działalności lub instalacji	Jednostka administracji samorządowej	
Adres kontrolowanej działalności	ul. Katowicka 54, 41-600 Świętochłowice, Gmina M. Świętochłowice (miejska), Powiat m. Świętochłowice	
Osoba poinformowana o podjęciu kontroli	Daniel Beger, Prezydent Miasta Świętochłowice	
Regon zakładu lub PESEL kontrolowanego, który nie posiada regonu (np. rolnicy indywidualni)	276255499	
Rodzaj kontrolowanego przedsiębiorcy zgodnie z ustawą Prawo przedsiębiorców	Nie dotyczy	
Rejestracja	-	
Telefon/ fax.	(0-32) 349-18-00	(0-32) 349-18-12
Adres strony internetowej: email	https://www.swietochlowice.pl/urz%C4%85d-miejski/ um@swietochlowice.pl	
Posiadane certyfikaty ISO, EMAS	Nie dotyczy	
Przedstawiciel kontrolowanego	Imię i nazwisko	Stanowisko
Udzielający informacji: (imię, nazwisko, stanowisko)	Imię i nazwisko Izabela Gorzawska-Dzido Robert Równiak	Stanowisko Główny Specjalista w Wydziale Ekologii i Gospodarki Odpadami, Urząd Miasta w Świętochłowicach Starszy Inspektor, Straż Miejska w Świętochłowicach

Podmiot kontrolowany	
Nazwa	Gmina Świętochłowice
Adres do korespondencji	ul. Katowicka 54, 41-600 Świętochłowice, Gmina M. Świętochłowice (miejska), Powiat m. Świętochłowice
Regon	276255499

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

strona 1 z 20

protokół kontroli nr WIOS-KATOW 437/2024

Rejestracja	
Telefon/ fax.	

Informacja o kontroli	
Data rozpoczęcia kontroli	03-06-2024
Data zakończenia kontroli	14-06-2024
Charakter kontroli	Problemowa
Typ kontroli	Planowa
Data poprzedniej kontroli	18-12-2019
Okres objęty kontrolą	01.2022-06.2024
Cel kontroli	41. Kontrola wykonywania zadań określonych w programach ochrony powietrza oraz planach działań krótkoterminowych.
Cykl kontrolny	
Informacje zastrzeżone	nie

Przeprowadzający kontrole, uczestniczący w kontroli			
Inspektor/inspektorzy upoważnieni do kontroli	Imię i nazwisko	Stanowisko służbowe	Upoważnienie nr
	Maciej Czech	Starszy inspektor	IN.196.2024
Wykonujący pomiary i badania	Imię i nazwisko	Stanowisko służbowe	Upoważnienie nr
Osoby uczestniczące w kontroli			

1. Ustalenia kontroli

1.1. Informacje o kontrolowanym podmiocie.

Świętochłowice – miasto na prawach powiatu jest usytuowane w samym sercu Konurbacji Górnośląskiej, które graniczy z Rudą Śląską, Chorzowem i Bytomiem. W Świętochłowicach zostały wydzielone dzielnice: Centrum, Chropaczów, Lipiny, Piaśniki i Zgoda. Obszar miasta obejmuje 13,22 km². Rozciągłość w kierunku południkowym wynosi ok. 6 km, a w kierunku równoleżnikowym ok. 3,7 km. Długość granic wynosi 23,22 km. Pomimo spadającej od kilku lat liczby mieszkańców (44 993 – wg danych GUS na 21 maja 2020 r.), Świętochłowice należą wciąż do najgęściej zaludnionych miast w Europie: na 1 km² przypada ponad 3 400 osób.

Obszar Świętochłowic stanowi fragment południowej części Wyżyny Śląskiej, znajdujący się w obrębie Wyżyny Katowickiej. Pod względem tektonicznym obszar ten zajmuje część karbońskiego siodła głównego, przebiegającego wzdłuż osi Zabrze-Mysłowice. W obrębie tego siodła występują kopuły stanowiące wypiętrzenia warstw karbońskich o dużej miąższości pokładów węgla kamiennego, dochodzące do powierzchni ziemi. Jedną z nich jest kopuła chorzowska, w skład której wchodzi także obszar Świętochłowic.

1.2. Ustalenia w zakresie przestrzegania zasad ochrony środowiska zgodnie z celem kontroli.

Przed rozpoczęciem czynności kontrolnych inspektor Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska (ŚWIOŚ) przedstawił legitymację służbową nr 12058 upoważniającą do wykonywania czynności kontrolnych, przekazał Upoważnienie do kontroli nr IN.196.2024 z dnia 3.06.2024 r. (załącznik nr 1), poinformował przedstawiciela jednostki administracji samorządowej o prawach i obowiązkach w trakcie kontroli, które zostały dokładnie opisane w pouczeniu do upoważnienia do kontroli oraz dokonał wpisu do książki kontroli.

Pismem z dnia 20.05.2024 r. znak: EGO.6025.3.2024.IG.1 Prezydent Miasta Świętochłowice do udzielania

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

informacji podczas przeprowadzania kontroli wyznaczył Panią Izabelę Gorzawska-Dzido z Wydziału Ekologii i Gospodarki Odpadami oraz Pana Roberta Równika ze Straży Miejskiej w Świętochłowicach (pismo z dnia 20.05.2024 r. stanowi załącznik nr 2).

Ponadto Prezydent Miasta Świętochłowice wyraził zgodę na kontrolę w siedzibie organu kontrolnego oraz zgodę na prowadzenie kontroli w sposób zdalny (załącznik nr 3).

Kontrolę przeprowadzono w związku z obowiązkiem kontrolnym nałożonym na WIOŚ od dnia 1 maja 2012 r., zgodnie z art. 96a ust 1 pkt. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. – Prawo ochrony środowiska.

Kontrola obejmuje sprawdzenie terminowości złożenia do Marszałka Województwa Śląskiego oraz Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, sprawozdań z realizacji działań naprawczych ustalonych w Programie Ochrony Powietrza (POP) za lata 2022-2023, realizacji poszczególnych zadań otwartych dla gminy, określonych w POP w okresie 01.2022 – 06.2024 a także osiągniętych efektów ekologicznych. Kontrolą objęto również realizację

Planu Działań Krótkoterminowych w okresie 01.2022 – 06.2024.

W okresie objętym kontrolą w zakresie działań określonych w programach ochrony powietrza oraz planach działań krótkoterminowych obowiązywały:

- w okresie 06.07.2020-31.12.2023 Uchwała Nr VI/21/12/2020 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 22 czerwca 2020 r. w sprawie przyjęcia „Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego” (POP z 2020 r.)

- od 01.01.2024 r. Uchwała Nr VI/62/8/2023 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 20 listopada 2023 r. w sprawie przyjęcia aktualizacji „Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego” przyjętego uchwałą Nr VI/21/12/2020 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 22 czerwca 2020 roku (POP z 2023 r.).

Program Ochrony Powietrza podzielił województwo śląskie na pięć stref:

- aglomeracja górnośląska,
- aglomeracja rybnicko-jastrzębska,
- miasto Bielsko-Biała,
- miasto Częstochowa,
- strefę śląską.

Wg. Programu Ochrony Powietrza, gmina Świętochłowice zlokalizowane jest w Aglomeracji Górnośląskiej.

1.3. Monitorowanie realizacji programu.

Zgodnie z tabelami 114-116 Harmonogram realizacji działań naprawczych w aglomeracji górnośląskiej z POP za 2020 r., gmina Świętochłowice winna realizować działania o kodach PL2401_ZSO, PL2401_EE i PL2401_KPP oraz złożyć Zarządowi Województwa Śląskiego sprawozdanie a ich realizacji do 15 lutego każdego roku za rok poprzedni.

Zgodnie z tabelami 106-109 „Harmonogram realizacji działań naprawczych w aglomeracji górnośląskiej z POP za 2023 r., gmina Świętochłowice winna realizować działania o kodach PL2401_ZSO, PL2401_EE, PL2401_KPP i PL2401_OET i złożyć Zarządowi Województwa Śląskiego sprawozdanie a ich realizacji do 15 lutego każdego roku za rok poprzedni.

Zgodnie ze zmianą art. 94 ust 2 c pkt 1 ustawy Prawo ochrony środowiska wprowadzoną przez art. 1 pkt 4 lit. c ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2022.1576) - wójt, burmistrz lub prezydent miasta oraz starosta przekazują, w zakresie swojej właściwości, właściwemu zarządowi województwa oraz właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska co roku, w terminie do dnia 15 lutego, za poprzedni rok kalendarzowy, sprawozdanie okresowe z realizacji POP i jego aktualizacji, lub z PDK. Ponadto w dopisano w ust. 2a pkt 2 o brzmieniu „w terminie 5 miesięcy po zakończeniu realizacji programu ochrony powietrza i jego aktualizacji, o których mowa w art. 91, lub planu działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92, sprawozdanie końcowe z realizacji tego programu i jego aktualizacji lub planu obejmujące cały okres ich realizacji.”

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

4

3

Terminowość przekazania sprawozdań z POP Marszałkowi Województwa Śląskiego

- za 2021 r. przesłano 14.02.2022 r.
- za 2022 r. przesłano 02.02.2023 r.
- za 2023 przesłano 05.02.2024

Terminowość przekazania sprawozdań z POP ŚWIOŚ:

- za 2022 r. przesłano 27.02.2023 r.
- za 2023 r. przesłano 15.02.2024r .

Sprawozdania z realizacji POP za lata 2022-2023 stanowią załącznik nr 4 a potwierdzenia złożenia sprawozdań stanowi załącznik nr 5.

Terminowość przekazania sprawozdań końcowych z aktualizacji POP z 2020 r.

Sprawozdanie końcowe z aktualizacji POP z 2020 r. zostało przekazane w dniu 15.05.2024 r. Marszałkowi Województwa Śląskiego oraz ŚWIOŚ

Sprawozdanie końcowe z aktualizacji POP z 2020 r. wraz z potwierdzeniem przekazania stanowi załącznik nr 6.

Kontrola wykazała, że gmina Świętochłowice sporządza roczne sprawozdania z realizacji działań określonych w POP i PDK wg wytycznych Marszałka Województwa Śląskiego, Gmina Świętochłowice i terminowo przekazała w/w sprawozdania za 2021, 2022 i 2023 r. do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego oraz za 2023 do ŚWIOŚ. Ponadto sprawozdanie końcowe z aktualizacji POP z 2020 r. zostało terminowo przekazane do wyznaczonych organów.

Kontrola wykazała także, że sprawozdanie z realizacji zadań określonych w POP i PDK za 2022 r. zostało przekazane mailowo do ŚWIOŚ w dniu 27.02.2023 r. tj. po terminie określonym zgodnie art. 94 ust 2 c pkt 1 ustawy Prawo ochrony środowiska, wyznaczonym na 15 lutego 2023 r.

1.4. Realizacja zadań określonych w Programach ochrony Powietrza

Dla gminy Świętochłowice zadania i wskaźniki monitorowania postępu realizacji zadań POP z 2020 r. określone są w tabelach 114-117 za okres 07.2020-12.2023 a od 01.2024 w tabelach 106-109 POP z 2023 r.

Działania naprawcze o okresie 07.2020-12.2023

- Ograniczenie emisji z instalacji o małej mocy do 1 MW, w których następuje spalanie paliw stałych (Kod PL2401_ZSO) - tabela 114 a wymagany efekt rzeczowy określono w tabeli 117,
- Prowadzenie edukacji ekologicznej (ulotki, imprezy, akcje szkolne, audycje, konferencje, działania informacyjne i szkoleniowe) związanej z ochroną powietrza (PL2401_EE) - tabela 115,
- Prowadzenie kontroli przestrzegania przepisów ograniczających używanie paliw lub urządzeń do celów grzewczych oraz zakazu spalania odpadów (PL2401_KPP) - tabela 116.

Działania naprawcze o okresie od 01.2024

- Ograniczenie emisji z instalacji na paliwa stałe o mocy do 1 MW i poprawa efektywności energetycznej (Kod PL2401_ZSO) - tabela 116 a wymagany efekt rzeczowy określono w tabeli 110,
- Edukacja ekologiczna związana z ochroną powietrza (PL2401_EE) - tabela 107,
- Kontrola przestrzegania zapisów uchwały antysmogowej dla województwa śląskiego oraz zakazu spalania odpadów (PL2401_KPP) - tabela 108,
- Ograniczenie emisji z sektora transportu (PL2401_OET) – tabela 109.

Obowiązki w okresie 07.2020-12.2023

Kod PL2405_ZSO - Ograniczenie emisji z instalacji o małej mocy do 1 MW, w których następuje spalanie paliw stałych.

Działania zmierzające do obniżenia emisji z indywidualnych systemów grzewczych opalanych paliwami stałymi, będą obejmować przede wszystkim poniższe czynności i powinny być dokonywane z poniżej ustaloną hierarchią:

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

1) zastąpienie niskosprawnych urządzeń grzewczych podłączeniem do sieci ciepłowniczej, gdy istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia;

2) prowadzenie działań zmierzających do wymiany niskosprawnych kotłów na paliwa stałe w miarę możliwości technicznych i ekonomicznych na:

- OZE (głównie pompy ciepła),
- urządzenia zasilane gazem,
- urządzenia zasilane olejem opałowym,
- ogrzewanie elektryczne,
- nowe kotły węglowe spełniające wymagania ekoprojektu.

Wymianę niskosprawnych źródeł ciepła należy przeprowadzać w budynkach mieszkalnych (jedno i wielorodzinnych), budynkach użyteczności publicznej, budynkach usługowych, produkcyjnych i handlowych;

3) stosowanie w projektowanych nowych budynkach w miarę możliwości technicznych i ekonomicznych hierarchii źródeł ogrzewania:

- podłączenie do sieci ciepłowniczej,
- OZE (głównie pompy ciepła),
- urządzeń zasilanych gazem,
- urządzeń zasilanych olejem opałowym,
- ogrzewania elektrycznego,
- montaż nowych kotłów węglowych spełniających wymagania ekoprojektu.

4) podniesienie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej.

Ponadto w ramach działania w celu zwiększenia efektywności energetycznej budynków, w których dokonywana jest wymiana urządzeń grzewczych wskazane jest prowadzenie działań termomodernizacyjnych, tj. docieplenie ścian, stropów, dachów, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej. W ramach działania samorząd gminny powinien udzielać wsparcia finansowego ze środków własnych lub pozyskanych ze źródeł zewnętrznych np. w postaci dotacji celowej, dla mieszkańców i jednostek wpisanych w lokalne regulaminy dofinansowania zgodnie z przyjętymi wytycznymi i ustalonymi priorytetami działań. Dofinansowanie może odbywać się na zasadach określonych w dokumentach lokalnych, jak np.: PONE, PGN, inne formy regulaminów dofinansowania. Samorządy gminne udzielające dofinansowania powinny wymagać oświadczenia o likwidacji starego źródła ciepła, w celu zabezpieczenia osiągnięcia zakładanego efektu ekologicznego i ochrony przed niewłaściwym wykorzystaniem przyznanych środków. Działanie wpisuje się również w założenia programu rządowego „Czyste Powietrze”, którego realizacja przewidziana jest do roku 2029.

Wymagane efekty rzeczowe zgodnie z Tabelą 117, „Efekt rzeczowy dla realizacji działania naprawczego PL2401_ZSO dla poszczególnych gmin strefy śląskiej w poszczególnych latach realizacji Programu”, wymagana powierzchnia, na której wymagana jest zmiana sposobu ogrzewania [m²] dla gminy Świętochłowice:

- 2020 – 330 m²
- 2021r. – 470 m²,
- 2022r. – 740 m²,
- 2023r. – 790 m²,
- 2024 – 930 m²,
- 2025 – 930 m²,
- 2026 – 930 m²,

Ogółem w latach 2020 - 2026 – 4 660 m².

Kod PL2405_EE - Prowadzenie edukacji ekologicznej (ulotki, imprezy, akcje szkolne, audycje, konferencje, działania informacyjne i szkoleniowe) związanej z ochroną powietrza.

Działanie powinno być realizowane m.in. poprzez:

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

- prowadzenie akcji edukacyjnych uświadamiających mieszkańcom zagrożenia dla zdrowia, jakie niesie ze sobą zanieczyszczenie powietrza,
 - prowadzenie akcji edukacyjnych uświadamiających mieszkańcom wpływ spalania paliw niskiej jakości oraz odpadów na jakość powietrza,
 - prowadzenie akcji informacyjnych na temat obowiązującej śląskiej uchwały antysmogowej.
- Wymagany efekt rzeczowy - minimum dwa wydarzenia edukacyjne związane z ochroną powietrza w roku w każdej gminie, po jednym w każdym półroczu.

Kod PL2405_KPP - Prowadzenie kontroli przestrzegania przepisów ograniczających używanie paliw lub urządzeń do celów grzewczych oraz zakazu spalania odpadów.

Działalność kontrolna powinna obejmować:

- przestrzeganie zakazu spalania odpadów w kotłach i piecach,
- przestrzeganie zapisów śląskiej uchwały antysmogowej,
- przestrzeganie zakazu spalania pozostałości roślinnych.

Wymagany efekt rzeczowy:

- minimum 20 kontroli na rok w każdej gminie, w której liczba mieszkańców ≥ 50 tys.,
- minimum 10 kontroli na rok w każdej gminie, w której liczba mieszkańców < 50 tys.

Obowiązki od 01.2024

Działania Naprawcze o okresie od 01.2024

- Ograniczenie emisji z instalacji na paliwa stałe o mocy do 1 MW i poprawa efektywności energetycznej (Kod PL2401_ZSO) - tabela 116 a wymagany efekt rzeczowy określono w tab. 110.

Działania zmierzające do obniżenia emisji z indywidualnych systemów grzewczych opalanych paliwami stałymi powinny być dokonywane z poniżej ustaloną hierarchią:

- 1) Zastąpienie niskosprawnych urządzeń grzewczych podłączeniem do sieci ciepłowniczej, gdy istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia;
- 2) Prowadzenie działań zmierzających do wymiany niskosprawnych źródeł ciepła na paliwa stałe w miarę możliwości technicznych i ekonomicznych na:

- OZE (głównie pompy ciepła),
- urządzenia zasilane gazem,
- urządzenia zasilane olejem opałowym,
- ogrzewanie elektryczne,
- kotły lub miejscowe ogrzewacze pomieszczeń na biomasę spełniające wymagania ekoprojektu,
- kotły lub miejscowe ogrzewacze pomieszczeń na paliwo węglowe spełniające wymagania ekoprojektu.

Wymianę niskosprawnych źródeł ciepła należy przeprowadzać w budynkach mieszkalnych (jedno i wielorodzinnych), budynkach użyteczności publicznej, budynkach usługowych, produkcyjnych i handlowych.

- 3) Stosowanie w projektowanych nowych budynkach w miarę możliwości technicznych i ekonomicznych hierarchii źródeł ogrzewania:

- podłączenie do sieci ciepłowniczej,
- OZE (głównie pompy ciepła),
- urządzeń zasilanych gazem,
- urządzeń zasilanych olejem opałowym,
- ogrzewania elektrycznego,
- kotłów lub miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na biomasę spełniających wymagania ekoprojektu,
- kotłów lub miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo węglowe spełniających wymagania ekoprojektu;

- 4) Podniesienie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej.

Ponadto w ramach działania w celu zwiększenia efektywności energetycznej budynków, w których

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

dokonywana jest wymiana urządzeń grzewczych wskazane jest prowadzenie działań termomodernizacyjnych, tj. docieplenie ścian, stropów, dachów, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej.

W ramach działania samorząd gminny powinien udzielać wsparcia finansowego ze środków własnych lub pozyskanych ze źródeł zewnętrznych np. w postaci dotacji celowej, dla mieszkańców i jednostek wpisanych w lokalne regulaminy dofinansowania, zgodnie z przyjętymi wytycznymi i ustalonymi priorytetami działań. Dofinansowanie może odbywać się na zasadach określonych w dokumentach lokalnych, jak np.: PONE, PGN, inne formy regulaminów dofinansowania. Samorządy gminne udzielające dofinansowania powinny wymagać oświadczenia o likwidacji starego źródła ciepła, w celu zabezpieczenia osiągnięcia zakładanego efektu ekologicznego i ochrony przed niewłaściwym wykorzystaniem przyznanych środków.

Przy dofinansowaniu ze środków publicznych dotyczących instalacji grzewczych na paliwa stałe o mocy do 1 MW należy wprowadzić poniższe wymagania:

- dofinansowanie od 1 stycznia 2024 roku wyłącznie dla instalacji zasilanych biomasą o emisji cząstek stałych do 20 mg/m³ (przy 10% O₂), przy czym nie dotyczy to programów uruchomionych przed wskazaną datą,

- stosowanie zbiorników buforowych jako obowiązkowe w przypadku kotłów z ręcznym podawaniem paliwa (kotły zgazowujące) oraz zalecane w przypadku kotłów z automatycznym podawaniem paliwa. Minimalna pojemność zbiorników buforowych powinna być zgodna z dokumentacją techniczną kotła.

Działanie wpisuje się również w założenia programu rządowego „Czyste Powietrze”, którego realizacja przewidziana jest do roku 2029.

Wymagane efekty rzeczowe zgodnie z Tabelą 110 „Efekt rzeczowy dla realizacji działania naprawczego PL2401_ZSO dla poszczególnych gmin strefy śląskiej w poszczególnych latach realizacji Programu” zgodnie z POP z 2023 r., wymagana liczba kotłów do wymiany [szt.]

dla gminy Świętochłowice:

w 2023 r. – 2 281 szt.,

w 2024 r. – 2 281 szt.,

w 2025 r. – 2 281 szt.,

w 2026 r. – 2 279 szt.

Ogółem – 9 122 szt.

- Edukacja ekologiczna związana z ochroną powietrza (PL2401_EE) - tabela 107,

1) Działanie powinno być realizowane m.in. poprzez:

- prowadzenie akcji edukacyjnych uświadamiających mieszkańcom zagrożenia dla zdrowia, jakie niesie ze sobą zanieczyszczenie powietrza,

- prowadzenie akcji edukacyjnych uświadamiających mieszkańcom wpływ spalania paliw niskiej jakości oraz odpadów na jakość powietrza.

2) Działanie obejmuje obowiązek zapewnienia i utrzymania wsparcia EKODORADCY w gminie, przy czym jeden ekodoradca może obsługiwać kilka gmin.

Do zadań Ekodoradcy należy:

- wsparcie mieszkańców gminy w zakresie pozyskiwania dotacji do wymiany źródła ciepła i/lub podniesienia efektywności energetycznej budynku,

- fachowe doradztwo w zakresie wymiany źródła ciepła i podniesienia efektywności energetycznej budynku,

- prowadzenie szeroko definiowanej edukacji mieszkańców w zakresie poprawy jakości powietrza,

- inicjowanie działań i inwestycji służących poprawie jakości powietrza oraz ograniczeniu emisji gazów cieplarnianych,

- pozyskiwanie zewnętrznego wsparcia finansowego dla gminy.

3) Prowadzenie akcji informacyjnych o wymaganiach obowiązującej uchwały antysmogowej dla województwa śląskiego oraz dostępnych formach dofinansowania do wymiany kotłów.

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

4) Na oficjalnej stronie internetowej gminy (w widocznym miejscu na stronie głównej) należy zamieścić następujące informacje:

- aktualną jakość powietrza i stopień zagrożenia zanieczyszczeniem powietrza (jeśli został wprowadzony),
- sposób, w jaki można zgłosić podejrzenie spalania odpadów lub naruszenia uchwały antysmogowej dla województwa śląskiego (np. telefon, mail, wizyta w urzędzie – nr pokoju),
- dotyczące uchwały antysmogowej dla województwa śląskiego,
- odnośnik do informacji o programie „Czyste Powietrze”.

Wymagany efekt rzeczowy - Minimum 10 wydarzeń lub akcji edukacyjnych w roku ściśle związanych z tematem ochrony i jakości powietrza w każdej gminie.

- Kontrola przestrzegania zapisów uchwały antysmogowej dla województwa śląskiego oraz zakazu spalania odpadów (PL2401_KPP) - tabela 108,

1) Przygotowanie i wdrożenie w każdej gminie wewnętrznej procedury przeprowadzania kontroli palenisk pod kątem przestrzegania uchwały antysmogowej dla województwa śląskiego i zakazu spalania odpadów. Procedura powinna zostać opracowana zgodnie z wytycznymi przygotowanymi przez Śląski Związek Gmin i Powiatów.

2) Prowadzenie przez straż gminną lub międzygminną, upoważnionych pracowników gminy lub we współpracy z policją kontroli rutynowych, interwencyjnych oraz wynikających z ogłoszonych poziomów alarmowych w zakresie przestrzegania przepisów ochrony powietrza:

- kontrole interwencyjne (reakcje na zgłoszenia naruszeń przez osoby fizyczne) powinny być przeprowadzone w najkrótszym możliwym terminie od zgłoszenia;
- kontrole, podczas których wystąpiło podejrzenie spalania odpadów powinny zakończyć się pobraniem próbki popiołu z paleniska;
- kontrole palenisk na paliwa stałe powinny być połączone z weryfikacją danych w bazie CEEB pod kątem prawidłowości wprowadzonych w niej danych dotyczących instalacji grzewczych objętych zakresem uchwały antysmogowej dla województwa śląskiego;
- jeśli w wyniku przeprowadzonej kontroli wykazano nieprawidłowość, gmina ma obowiązek przeprowadzić ponowną kontrolę w terminie do 6 miesięcy;
- kontrole przestrzegania zakazu spalania pozostałości roślinnych na powierzchni ziemi.

3) Prowadzenie przez straż gminną lub międzygminną, upoważnionych pracowników starostwa lub we współpracy z policją kontroli rutynowych i interwencyjnych w zakresie przestrzegania przepisów ochrony powietrza:

- kontrole interwencyjne podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w ramach zgłoszeń naruszeń przepisów ochrony środowiska powinny być prowadzone w najkrótszym możliwym terminie od zgłoszenia, zgodnie z wymaganiami ustawowymi;
- kontrole, podczas których wystąpiło podejrzenie spalania odpadów powinny zakończyć się pobraniem próbki popiołu z paleniska.

Wymagany efekt rzeczowy - Minimum 200 rutynowych kontroli na rok w każdej gminie.

Minimum 1 kontrola w roku podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na każde pełne 10 tys. mieszkańców powiatu.

- Ograniczenie emisji z sektora transportu (PL2401_OET) – tabela 109.

1) W ramach zielonych zamówień publicznych, dla postępowań wszczynanych po 1 stycznia 2024 roku, w warunkach udzielenia zamówienia publicznego, w opisie przedmiotu zamówienia, należy uwzględnić następujące wymagania:

- a) obowiązek spełnienia minimum norm emisji spalin EURO 6 przez pojazdy realizujące przewozy regularne, specjalne oraz usługi przewozu okazjonalnego;
- b) w ramach zamówień na roboty budowlane:
 - obowiązek spełnienia przez maszyny mobilne nieporuszające się po drogach (tj. maszyny budowlane –

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

koparki, ładowarki, spycharki, itp.) o mocy powyżej 18 kW²¹⁶ wymagania w postaci wyposażenia w filtr cząstek stałych,

- obowiązek czyszczenia na mokro (przez wykonawcę zleconego zamówienia) ulic i terenu wokół budowy, które są zanieczyszczone na skutek budowy,
- zraszanie w okresie bezdeszczowym składowisk materiałów sypkich,
- stosowanie stanowisk do usuwania gruntu lub błota z kół sprzętu ciężkiego opuszczających plac budowy,
- stosowanie przykrycia przy przewożeniu materiałów pyłących.

2) Prowadzenie kontroli każdej stacji diagnostycznej pojazdów co najmniej raz w roku²¹⁷, a w przypadku wykrycia nieprawidłowości w zakresie badań emisji na stacji, przeprowadzenie ponownej kontroli (starosta).

3) Modernizacja i rozbudowa infrastruktury rowerowej.

Wymagany efekt rzeczowy - Minimum 1 kontrola na rok każdej stacji diagnostycznej w gminie

Realizacja zadań w okresie 01.2022-12.2023 zgodnie z POP z 2020 oraz w okresie 01.2024-06.2024 zgodnie z POP z 2023

Realizacja zadania Kod PL2401_ZSO:

W 2022 roku - zlikwidowano 188 kotły na paliwo stałe - węgiel w lokalach mieszkalnych o powierzchni 6 216 m² (osiągając 840 % wymaganego efektu rzeczowego za dany okres).

W wyniku w/w wymian w budynkach mieszkalnych osiągnięto następujące efekty ekologiczne:

- PM10 – 3 121,62 kg,
- PM2,5 – 3 075,25 kg,
- B(a)P – 1,74 kg,

W 2023 roku - zlikwidowano 365 kotły na paliwo stałe - węgiel w lokalach mieszkalnych o powierzchni 15 039 m² (osiągając 1 903,67 % wymaganego efektu rzeczowego za dany okres).

W wyniku w/w wymian w budynkach mieszkalnych osiągnięto następujące efekty ekologiczne:

- PM10 – 7 554,08 kg,
- PM2,5 – 7 441,08 kg,
- B(a)P – 4,30 kg,

W 2024 Gmina Świętochłowice realizuje zadanie związane z likwidacją palenisk domowych.

Gmina Świętochłowice w latach 2022-2023 osiągnęła wymagany efekt rzeczowy zadania PL2401_ZSO a w roku 2024 jest w trakcie realizacji i efekt rzeczowy będzie można ocenić po zakończonym roku.

Realizacja zadania Kod PL2401_EE

W roku 2022 gmina Świętochłowice realizowała zadanie poprzez:

I półrocze:

Zakupiono i zamontowano na budynku Szkoły Podstawowej Nr 8 przy ul. Wiśniowej w Świętochłowicach miernik do pomiarów poziomu zanieczyszczeń w powietrzu, z możliwością odczytu danych poprzez stronę internetową miasta. <https://panel.syngeos.pl/>

I półrocze:

- W Gminie działa Ekodoradca, którego jedną z funkcji jest edukowanie mieszkańców w zakresie prawidłowej eksploatacji urządzeń grzewczych, zapobieganiu nadmiernej emisji zanieczyszczeń do powietrza, a także przekazywaniu informacji o konieczności likwidacji starych kotłów węglowych zgodnie z tzw. uchwałą antysmogową” oraz o możliwości skorzystania z dotacji do zmiany systemu ogrzewania
- Przekazywanie mieszkańcom materiałów edukacyjnych między innymi ulotek dot. uchwały antysmogowej”

W roku 2022 gmina Świętochłowice realizowała zadanie poprzez:

I półrocze:

- pogadanki dotyczące ochrony powietrza w szkole podstawowej,
- działania doradcze – spotkania z mieszkańcami,

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

II półrocze:

- pogadanki dotyczące ochrony powietrza w szkole podstawowej,
- działania doradcze – spotkania z mieszkańcami,

W roku 2023 gmina Świętochłowice realizowała zadanie poprzez:

I półrocze:

- zakup i montaż na budynku Szkoły Podstawowej Nr 4 przy ul. Polnej w Świętochłowicach miernik do pomiarów poziomu zanieczyszczeń w powietrzu, z możliwością odczytu danych poprzez stronę internetową miasta.
- udział dzieci młodzieży w spektaklu edukacyjnym, poświęconym zagrożeniom wynikającym z niskiej emisji zanieczyszczeń do powietrza pt. "Skrzydlaty odlot"
- przeprowadzone konkursy ekologiczne organizowane przez placówki oświatowe poświęcone m.in.. walce z niską emisją zanieczyszczeń do powietrza
- przeprowadzenie spotkań dotyczących możliwości uczestnictwa w projekcie "Montaż instalacji OZE na budynkach jednorodzinnych na terenie miasta Świętochłowice" wraz z rozkolportowaniem materiałów edukacyjnych

II półrocze:

- przeprowadzenie spotkanie Prezydenta Miasta z mieszkańcami podczas którego pracownicy Wydziału Ekologii przekazywali informacje odnośnie obowiązków wynikających z "uchwały smogowej" oraz rozdawali materiały edukacyjne dotyczące programów pomocowych m.in. "Czyste powietrze" wraz z rozkolportowaniem materiałów edukacyjnych

W roku 2024 gmina Świętochłowice realizowała zadanie poprzez:

- zakup i montaż na budynku Szkoły Podstawowej Nr 17 przy ul. Armii Krajowej w Świętochłowicach miernik do pomiarów poziomu zanieczyszczeń w powietrzu, z możliwością odczytu danych poprzez stronę internetową miasta.
- zakup czujników węgla, jako nagród w konkursach ekologicznych

Gmina Świętochłowice w kontrolowanym okresie objętym kontrolą osiągnęła wymagany efekt rzeczowy zadania Kod PL2401_EE.

Realizacja zadania Kod PL2401_KPP.

Zgodnie z protokołem przyjęcia informacji z dnia 7.06.2024 r., który stanowi załącznik nr 7 do prowadzenia działań kontrolnych na terenie gminy Świętochłowice, zgodnie z art. 379 ust 2 ustawy Prawo ochrony środowiska, upoważnionych jest 14 pracowników samorządowych.

Realizacja zadania:

- w roku 2022 roku przeprowadzono 163 kontrole, w tym 130 w zakresie realizacji uchwały antysmogowej i zakazu spalania odpadów oraz 33 w zakresie spalania pozostałości roślinnych na powierzchni ziemi,
 - w roku 2023 roku przeprowadzono 144 kontrole, w tym 120 w zakresie realizacji uchwały antysmogowej i zakazu spalania odpadów oraz 24 w zakresie spalania pozostałości roślinnych na powierzchni ziemi,
 - o okresie 01-06.2024 przeprowadzono 88 kontroli, w tym 81 w zakresie realizacji uchwały antysmogowej i zakazu spalania odpadów oraz 7 w zakresie spalania pozostałości roślinnych na powierzchni ziemi,
- Informacje o realizacji zadania w latach 2022 -2024 stanowi załącznik nr 8,

Analiza realizacji przez gminę Świętochłowice zadań określonych w POP wykazała osiągnięcie wymaganego efektu rzeczowego.

1.5. Katalog Dobrych Praktyk.

Lista zadań dotyczących gmin, z Katalogu Dobrych Praktyk (wg. POP z 2020 r.):

- a) Rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczych zapewniająca podłączenie nowych użytkowników;

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

- b) Specjalistyczne doradztwo energetyczne na poziomie gminy;
- c) Kształtowanie polityki przestrzennej w sposób sprzyjający poprawie stanu jakości powietrza, poprzez:
 - spójną politykę planowania przestrzennego,
 - korytarze przewietrzania miasta w pracach planistycznych,
 - zwiększenie obszarów zieleni rozwój zielonej infrastruktury,
- d) Ograniczenie niekorzystnego wpływu transportu drogowego, poprzez:
 - ograniczenie emisji ze źródeł komunikacyjnych w aglomeracjach i miastach strefach,
 - ograniczenie emisji ze źródeł komunikacyjnych,
 - ograniczenie emisji wtórnej pyłu poprzez czyszczenie dróg na mokro,
 - ograniczenie emisji wtórnej pyłu poprzez czyszczenie dróg na mokro po okresie zimowym.
- e) Działania kontrolne - kontrole przedsiębiorstw pod kątem realizacji uchwały w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

Lista zadań dotyczących gmin, z Katalogu Dobrych Praktyk (wg. POP z 2023 r.):

- a) Rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczych zapewniająca podłączenie nowych użytkowników.
- b) Specjalistyczne doradztwo energetyczne na poziomie gminy.
- c) Kształtowanie polityki przestrzennej w sposób sprzyjający poprawie stanu jakości powietrza:
 - spójna polityka planowania przestrzennego,
 - korytarze przewietrzania miasta w pracach planistycznych,
 - zwiększenie obszarów zieleni i rozwój zielonej infrastruktury.
- c) Ograniczenie niekorzystnego wpływu transportu drogowego:
 - ograniczenie emisji ze źródeł komunikacyjnych w aglomeracjach i miastach strefach,
 - ograniczenie emisji wtórnej pyłu poprzez czyszczenie dróg na mokro,
 - ograniczenie emisji wtórnej pyłu poprzez czyszczenie dróg na mokro po okresie zimowym.

Realizacja zadania w 2022 r. :

- Gmina Świętochłowice nie posiada na swoim terenie sieci ciepłowniczej należącej do miasta, całość sieci jest własnością TAURON Ciepło S.A. , w związku z powyższym Gmina nie prowadzi rozbudowy i modernizacji tej sieci. Właściciele/administratorzy budynków sami zawierają umowy z TAURON Ciepło S.A. w celu przyłączenia do sieci c.o.
- Specjalistyczne doradztwo energetyczne na poziomie gminy odbywało się poprzez Ekodoradcę dyżurującego w Gminie na podstawie umowy z GZM dwa razy w tygodniu, a także poprzez pracowników Wydziału Ekologii i Gospodarki Odpadami.
- Zgodnie z polityką przestrzenną wyrażoną zarówno w studium, jak i we wszystkich obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (dalej mpzp), wprowadzono zapisy prowadzące do poprawy stanu jakości powietrza i dotrzymania norm jakości powietrza zawartych w Programie Ochrony Powietrza. Wśród tych zapisów można wyróżnić m.in. nakaz podłączenia obiektów do istniejącej sieci ciepłowniczej czy stosowania proekologicznych źródeł ciepła dla celów grzewczych i socjalno – bytowych, z uwzględnieniem wymagań uchwały Nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 12 kwietnia 2017 r., poz. 2624). Dodatkowo w celu zwiększenia obszarów zieleni i rozwoju zielonej infrastruktury w mpzp zastosowano następujące zapisy: dla każdej jednostki określono wymóg przeznaczenia określonej proporcji działki pod powierzchnię biologicznie czynną, wskazano też tereny wyłączone z zabudowy ze względu na funkcje przyrodnicze, czy też nakaz nasadzeń zależny od ilości miejsc postojowych. Ponadto na mocy mpzp ochroną są objęte liczne kompleksy oraz enklawy zadrzewień i zakrzewień, użytki ekologiczne służące poprawie jakości powietrza oraz pozwalające na odizolowanie terenów przemysłowych i wzmożonego ruchu komunikacyjnego

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

- W ramach przedmiotowego zadania wykonano modernizację nawierzchni dróg ulic Nowej, Katowickiej i Łagiewnickiej oraz układu drogowego z węzłem komunikacyjnym DTŚ i ul. Bytomskiej, a także modernizację torowisk tramwajowych ul. Katowickiej i ul. Łagiewnickiej. Działania te miały na celu stworzenie objazdów lub odciążenie głównych ulic miasta i skierowanie ruchu (zwłaszcza samochodów ciężarowych) poprzez DTŚ do północnej części miasta, w której ulokowane są m.in. centra logistyczne lub poprawę stanu dróg poprzez stosowanie nowoczesnych nawierzchni, co się przekłada na ograniczenie emisji ze źródeł komunikacyjnych.
- Czyszczenie dróg na mokro odbywa się raz w miesiącu w ramach umowy na letnie i zimowe utrzymanie dróg. Wszystkie urządzenia do czyszczenia dróg zaopatrzone są w system spryskiwania w celu zapobieżenia pyleniu, co wynika z warunków przetargu
- Czyszczenie dróg na mokro przewidziane jest w okresie od marca do października, a więc pierwsze czyszczenie obejmuje okres po zimie.
- Dokonano 5 kontroli w przedsiębiorstwach w zakresie realizacji uchwały antyśmogowej ramach których pobrano próbki popiołu z paleniska.

Realizacja zadania w 2023 r.:

Gmina Świętochłowice nie posiada na swoim terenie sieci ciepłowniczej należącej do miasta, całość sieci jest własnością TAURON Ciepło S.A. , w związku z powyższym Gmina nie prowadzi rozbudowy i modernizacji tej sieci. Właściciele/administratorzy budynków sami zawierają umowy z TAURON Ciepło S.A. w celu przyłączenia do sieci c.o.

Specjalistyczne doradztwo energetyczne na poziomie gminy odbywało się poprzez Ekodoradcę dyżurującego w Gminie na podstawie umowy z GZM dwa razy w tygodniu, a także poprzez pracowników Wydziału Ekologii i Gospodarki Odpadami.

Zgodnie z polityką przestrzenną wyrażoną zarówno w studium, jak i we wszystkich obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (dalej mpzp), wprowadzono zapisy prowadzące do poprawy stanu jakości powietrza i dotrzymania norm jakości powietrza zawartych w Programie Ochrony Powietrza. Wśród tych zapisów można wyróżnić m.in. nakaz podłączenia obiektów do istniejącej sieci ciepłowniczej czy stosowania proekologicznych źródeł ciepła dla celów grzewczych i socjalno – bytowych, z uwzględnieniem wymagań uchwały Nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 12 kwietnia 2017 r., poz. 2624). Dodatkowo w celu zwiększenia obszarów zieleni i rozwoju zielonej infrastruktury w mpzp zastosowano następujące zapisy: dla każdej jednostki określono wymóg przeznaczenia określonej proporcji działki pod powierzchnią biologicznie czynną, wskazano też tereny wyłączone z zabudowy ze względu na funkcje przyrodnicze, czy też nakaz nasadzeń zależny od ilości miejsc postojowych. Ponadto na mocy mpzp ochroną są objęte liczne kompleksy oraz enklawy zadrzewień i zakrzewień, użytki ekologiczne służące poprawie jakości powietrza oraz pozwalające na odizolowanie terenów przemysłowych i wzmożonego ruchu komunikacyjnego.

W ramach przedmiotowego zadania wykonano modernizację nawierzchni dróg ulic Nowej, Katowickiej i Łagiewnickiej (zadanie przewidziane na lata 2020-24) oraz układu drogowego ulic Wyzwolenia, ul. Hajduki, ul. Wodnej i ul. Plebiscytowej. Działania te miały na celu poprawę stanu dróg poprzez stosowanie nowoczesnych nawierzchni, co się przekłada na ograniczenie emisji ze źródeł komunikacyjnych.

Czyszczenie dróg na mokro odbywa się raz w miesiącu w ramach umowy na letnie i zimowe utrzymanie dróg. Wszystkie urządzenia do czyszczenia dróg zaopatrzone są w system spryskiwania w celu zapobieżenia pyleniu, co wynika z warunków przetargu.

Czyszczenie dróg na mokro przewidziane jest w okresie od marca do października, a więc pierwsze czyszczenie obejmuje okres po zimie.

W 2023 r. dokonano 4 kontrole w przedsiębiorstwach w zakresie realizacji uchwały antyśmogowej ramach których pobrano próbki popiołu z paleniska.

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

Realizacja zadania w 2024 r.

Gmina Świętochłowice nie posiada na swoim terenie sieci ciepłowniczej należącej do miasta, całość sieci jest własnością TAURON Ciepło S.A., w związku z powyższym Gmina nie prowadzi rozbudowy i modernizacji tej sieci. Właściciele/administratorzy budynków sami zawierają umowy z TAURON Ciepło S.A. w celu przyłączenia do sieci c.o.

Specjalistyczne doradztwo energetyczne na poziomie gminy odbywało się poprzez Ekodoradcę, dyżurującego w Gminie na podstawie umowy z GZM dwa razy w tygodniu, a także poprzez pracowników Wydziału Ekologii i Gospodarki Odpadami.

Zgodnie z polityką przestrzenną wyrażoną zarówno w studium, jak i we wszystkich obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (dalej mpzp), wprowadzono zapisy prowadzące do poprawy stanu jakości powietrza i dotrzymania norm jakości powietrza zawartych w Programie Ochrony Powietrza. Wśród tych zapisów można wyróżnić m.in. nakaz podłączenia obiektów do istniejącej sieci ciepłowniczej czy stosowania proekologicznych źródeł ciepła dla celów grzewczych i socjalno – bytowych, z uwzględnieniem wymagań uchwały Nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 12 kwietnia 2017 r., poz. 2624). Dodatkowo w celu zwiększenia obszarów zieleni i rozwoju zielonej infrastruktury w mpzp zastosowano następujące zapisy: dla każdej jednostki określono wymóg przeznaczenia określonej proporcji działki pod powierzchnią biologicznie czynną, wskazano też tereny wyłączone z zabudowy ze względu na funkcje przyrodnicze, czy też nakaz nasadzeń zależny od ilości miejsc postojowych. Ponadto na mocy mpzp ochroną są objęte liczne kompleksy oraz enklawy zadrzewień i zakrzewień, użytki ekologiczne służące poprawie jakości powietrza oraz pozwalające na odizolowanie terenów przemysłowych i wzmożonego ruchu komunikacyjnego.

W ramach przedmiotowego zadania w roku 2024 Gmina planuje kolejne inwestycje związane z poprawą nawierzchni dróg i torowisk oraz przebudowy dróg w celu zmniejszenia obciążenia ulic najbardziej narażonych na ruch kołowy zwłaszcza związany z transportem.

Czyszczenie dróg na mokro odbywa się raz w miesiącu w ramach umowy na letnie i zimowe utrzymanie dróg. Wszystkie urządzenia do czyszczenia dróg zaopatrzone są w system spryskiwania w celu zapobieżenia pyleniu, co wynika z warunków przetargu.

Czyszczenie dróg na mokro przewidziane jest w okresie od marca do października, a więc pierwsze czyszczenie obejmuje okres po zimie.

W okresie 01-07.2024 przeprowadzono 2 kontrole w przedsiębiorstwach w zakresie realizacji uchwały antysmogowej ramach których pobrano próbki popiołu z paleniska.

Realizacja zadań z Katalogu Dobrych Praktyk w kontrolowanym okresie została szczegółowo opisana w załączniku nr 9.

Kontrola wykazała, że Gmina Świętochłowice w okresie objętym kontrolą realizowała zadania określone w Katalogu Dobrych Praktyk

1..6. Plan Działań Krótkoterminowych (PDK).

Plan działań krótkoterminowych stanowi integralną część Programu ochrony powietrza i odnosi się do działań w zakresie ograniczenia skutków i czasu trwania przekroczeń, oraz zmniejszenia ryzyka wystąpienia przekroczeń w zakresie występujących w danej strefie przekroczeń poziomu alarmowego, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu.

W ramach Planu działań krótkoterminowych wprowadza się trzy poziomy ostrzegania. Do każdego poziomu przyporządkowano odpowiednie działania: informacyjne,

ostrzegawcze, operacyjne oraz organizacyjne, które zestawiono w dalszej części (Tabela 141).

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 8 października 2019 r. zmieniającym

rozporządzenie w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu, wartość średniodobowa pyłu

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

zawieszono PM10 dla poziomu informowania wynosi 100 µg/m³, natomiast dla poziomu alarmowego wynosi 150 µg/m³. Ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomu informowania (100 µg/m³) dla PM10 określono jako zagrożenie poziomu II (kolor czerwony), natomiast ryzyko przekroczenia poziomu alarmowego (150 µg/m³) dla PM10 określono jako zagrożenie poziomu III (kolor brązowy).

Obowiązujący do końca 2023 r. Plan działań krótkoterminowych, zgodnie z POP z 2020r., nakłada na Wójta/Burmistrza/Prezydenta następujące obowiązki o charakterze :

1. Działań informacyjnych
2. Działań ostrzegawczych,
3. Działań operacyjnych dla
 - źródła sektora komunalno-bytowego
 - źródła sektora transportu drogowego
 - innych źródeł
4. Działań organizacyjnych

Działania w przypadku wystąpienia POZIOMU I:

1. Działania informacyjne
 - informowanie o zagrożeniu złą jakością powietrza,
 - doskonalenie systemu przekazywania informacji o jakości powietrza,
 - aktualizacja procedur postępowania przez jednostki zobligowane do działań krótkoterminowych,
 - zalecenia korzystania z komunikacji miejskiej zamiast indywidualnej,
 - prowadzenie akcji informacyjnej dot. ograniczeń i zakazów wprowadzonych uchwałą antysmogową,
 - edukacja ekologiczna.

Wskaźniki monitorowania dla gminy dla POZIOMU I – BRAK.

Działania w przypadku wystąpienia POZIOMU II:

1. Działania informacyjne:
 - informowanie o zagrożeniu złą jakością powietrza (strona internetowa gminy, lokalne media),
 - doskonalenie systemu przekazywania informacji o jakości powietrza,
 - aktualizacja procedur postępowania przez jednostki zobligowane do działań krótkoterminowych,
 - zalecenia korzystania z komunikacji miejskiej zamiast indywidualnej,
 - prowadzenie akcji informacyjnej dot. ograniczeń i zakazów wprowadzonych uchwałą antysmogową,
 - edukacja ekologiczna.
2. Działania ostrzegawcze:
 - ograniczenie długotrwałego przebywania na otwartej przestrzeni dla uniknięcia długotrwałego narażenia na podwyższone stężenia zanieczyszczeń,
 - ograniczenie aktywności fizycznej na zewnątrz,
 - stosowanie się do zaleceń lekarskich,
 - unikanie przewietrzania pomieszczeń w trakcie trwania ostrzeżenia.
3. Działania operacyjne:
 - intensywne kontrole instalacji spalania paliw stałych pod kątem spalania odpadów oraz realizacji zapisów uchwały antysmogowej,
 - kontrole w zakresie zakazu spalania pozostałości roślinnych na powierzchni ziemi na terenach zabudowanych (działanie powinno być wdrożone w sytuacji braku opadów),
 - kontrole czystości dróg wyjazdowych z budowy,
 - kontrole pojazdów w zakresie jakości spalin (prowadzone przez policję oraz inspekcję transportu drogowego),
 - zalecenie wprowadzenia darmowej komunikacji publicznej,
 - zalecenie przeniesienia uciążliwego natężenia ruchu pojazdów na odcinki alternatywne,
 - zalecenia ograniczenia prac powodujących zapylenie.

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

Wskaźniki monitorowania dla gminy dla poziomu II:
minimalna liczba przeprowadzonych kontroli spalania paliw, odpadów i pozostałości roślinnych w trakcie trwania alarmu.
spełnienie obowiązku przekazywania informacji o wprowadzonych alarmach.
rodzaj wprowadzonych ograniczeń na terenie gminy.

Działania w przypadku wystąpienia POZIOMU III:

1. Działania informacyjne:

- informowanie o zagrożeniu złą jakością powietrza,
- doskonalenie systemu przekazywania informacji o jakości powietrza,
- aktualizacja procedur postępowania przez jednostki zobligowane do działań krótkoterminowych,
- zalecenia korzystania z komunikacji miejskiej zamiast indywidualnej,
- prowadzenie akcji informacyjnej dot. ograniczeń i zakazów wprowadzonych uchwałą antysmogową,
- edukacja ekologiczna.

2. Działania ostrzegawcze:

- ograniczenie przebywania na otwartej przestrzeni,
- stosowanie się do zaleceń lekarskich,
- unikanie przewietrzania pomieszczeń na czas trwania ostrzeżenia.

3. Działania operacyjne:

- intensywne kontrole instalacji spalania paliw stałych pod kątem spalania odpadów oraz realizacji zapisów uchwały antysmogowej,
- kontrole w zakresie zakazu spalania pozostałości roślinnych na powierzchni ziemi na terenach zabudowanych (działanie powinno być wdrożone w sytuacji braku opadów),
- zalecenia ograniczenia stosowania kominków,
- kontrole czystości dróg wyjazdowych z budowy,
- zalecenie wprowadzenia darmowej komunikacji publicznej,
- zalecenie przeniesienia uciążliwego natężenia ruchu pojazdów na odcinki alternatywne.

4. Działania organizacyjne:

- zbudowanie i aktualizacja bieżąca bazy danych o jednostkach oświatowych i opiekuńczych.
- zbudowanie i aktualizacja bazy danych o jednostkach opieki zdrowotnej.
- aktualizacja procedur postępowania w ramach planów zarządzania kryzysowego.

Wskaźniki monitorowania dla gminy dla poziomu III, to:

- minimalna liczba przeprowadzonych kontroli spalania paliw, odpadów i pozostałości roślinnych w trakcie trwania alarmu,
- spełnienie obowiązku przekazywania informacji o wprowadzonych alarmach,
- rodzaj wprowadzonych ograniczeń na terenie gminy,
- liczba przeprowadzonych kontroli pojazdów przez Policję oraz Inspekcję Transportu Drogowego.

Zgodnie z tab. 141 POP z 2020 r., w trakcie trwania:

a. POZIOMU II minimalna ilość przeprowadzonych kontroli powinna wynosić:

- 7 dla gmin powyżej 100 tys. mieszkańców,
- 5 dla gmin od 50 do 100 tys. mieszkańców,
- 2 dla pozostałych gmin.

b. POZIOMU III minimalna ilość przeprowadzonych kontroli powinna wynosić:

- 15 dla gmin powyżej 100 tys. mieszkańców,
- 10 dla gmin od 50 do 100 tys. mieszkańców,
- 5 dla pozostałych gmin.

Kontrole należy przeprowadzać w ciągu każdej doby trwania POZIOMU II i POZIOMU III.

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

4

2

Obowiązujący od końca 2024 r. Plan działań krótkoterminowych, zgodnie z POP z 2023 r., nakłada na Wójta/Burmistrza/Prezydenta następujące obowiązki o charakterze :

1. Działań informacyjnych
2. Działań ostrzegawczych,
3. Działań operacyjnych dla
 - źródła sektora komunalno-bytowego
 - źródła sektora transportu drogowego
 - innych źródeł
4. Działań organizacyjnych

Działanie w przypadku wystąpienia POZIOMU I

1. Podejmowane działania informacyjne

- informowanie o zagrożeniu złą jakością powietrza;
- doskonalenie systemu przekazywania informacji o jakości powietrza;
- aktualizacja procedur postępowania przez jednostki zobligowane do działań - krótkoterminowych;
- zalecenia korzystania z komunikacji miejskiej zamiast indywidualnej;
- prowadzenie akcji informacyjnej dot. ograniczeń i zakazów wprowadzonych uchwałą antysmogową;
- edukacja ekologiczna.

2. Podejmowane działania organizacyjne

- zbudowanie i aktualizacja bieżąca bazy danych o jednostkach oświatowych i opiekuńczych;
- zbudowanie i aktualizacja bazy danych o jednostkach opieki zdrowotnej;
- aktualizacja procedur postępowania w ramach planów zarządzania kryzysowego.

Wskaźniki monitorowania – brak.

Działanie w przypadku wystąpienia POZIOMU II

1. Podejmowane działania informacyjne

- informowane o zagrożeniu złą jakością powietrza;
- doskonalenie systemu przekazywania informacji o jakości powietrza;
- aktualizacja procedur postępowania przez jednostki zobligowane do działań krótkoterminowych;
- zalecenia korzystania z komunikacji miejskiej zamiast indywidualnej;
- prowadzenie akcji informacyjnej dot. ograniczeń i zakazów wprowadzonych uchwałą antysmogową;
- edukacja ekologiczna.

2. Podejmowane działania ostrzegawcze

- ograniczenie długotrwałego przebywania na otwartej przestrzeni dla uniknięcia długotrwałego narażenia na podwyższone stężenia zanieczyszczeń;
- ograniczenie aktywności fizycznej na zewnątrz;
- stosowanie się do zaleceń lekarskich;
- unikanie przewietrzania pomieszczeń w trakcie trwania ostrzeżenia.

3. Podejmowane działania operacyjne

- intensywne kontrole instalacji spalania paliw stałych pod kątem spalania odpadów oraz realizacji zapisów uchwały antysmogowej;
- kontrole w zakresie zakazu spalania pozostałości roślinnych na powierzchni ziemi na terenach zabudowanych;
- kontrole czystości dróg wyjazdowych z budowy;
- kontrole pojazdów w zakresie jakości spalin (prowadzone przez Policję oraz Inspekcję Transportu Drogowego);
- zalecenie wprowadzenia darmowej komunikacji publicznej;
- zalecenie przeniesienia uciążliwego natężenia ruchu pojazdów na odcinki alternatywne;
- zalecenia ograniczenia prac powodujących zapylenie.

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

Wskaźniki monitorowania

- minimalna liczba przeprowadzonych kontroli spalania paliw, odpadów i pozostałości roślinnych w trakcie trwania alertu;
- spełnienie obowiązku przekazywania informacji o wprowadzonych alarmach;
- rodzaj wprowadzonych ograniczeń na terenie gminy.

Działanie w przypadku wystąpienia POZIOMU III

1. Podejmowane działania informacyjne

- informowanie o zagrożeniu złą jakością powietrza;
- doskonalenie systemu przekazywania informacji o jakości powietrza;
- aktualizacja procedur postępowania przez jednostki zobligowane do działań krótkoterminowych;
- zalecenia korzystania z komunikacji miejskiej zamiast indywidualnej;
- prowadzenie akcji informacyjnej dot. ograniczeń i zakazów wprowadzonych uchwałą antysmogową;
- edukacja ekologiczna.

2. Podejmowane działania ostrzegawcze

- ograniczenie aktywności fizycznej na zewnątrz;
- stosowanie się do zaleceń lekarskich;
- unikanie przewietrzania pomieszczeń w trakcie trwania ostrzeżenia.

3. Podejmowane działania operacyjne

- intensywne kontrole instalacji spalania paliw stałych pod kątem spalania odpadów oraz realizacji zapisów uchwały antysmogowej;
- kontrole w zakresie zakazu spalania pozostałości roślinnych na powierzchni ziemi na terenach zabudowanych;
- zakaz korzystania z kominków do celów rekreacyjnych;
- kontrole czystości dróg wyjazdowych z budowy;
- kontrole pojazdów w zakresie jakości spalin (prowadzone przez Policję oraz Inspekcję Transportu Drogowego);
- zalecenie wprowadzenia darmowej komunikacji publicznej;
- zalecenie przeniesienia uciążliwego natężenia ruchu pojazdów na odcinki alternatywne;
- zalecenia ograniczenia prac powodujących zapylenie.

Wskaźniki monitorowania

- minimalna liczba przeprowadzonych kontroli spalania paliw, odpadów i pozostałości roślinnych w trakcie trwania alarmu;
- spełnienie obowiązku przekazywania informacji o wprowadzonych alarmach;
- rodzaj wprowadzonych ograniczeń na terenie gminy.

Zgodnie z tabelą nr 136 POP z 2023 r.:

1. W trakcie trwania POZIOMU II minimalna ilość przeprowadzonych kontroli powinna wynosić:

- 7 dla gmin powyżej 100 tys. mieszkańców;
- 5 dla gmin od 50 do 100 tys. mieszkańców;
- 2 dla pozostałych gmin.

2. W trakcie trwania POZIOMU III minimalna ilość przeprowadzonych kontroli powinna wynosić:

- 15 dla gmin powyżej 100 tys. mieszkańców;
- 10 dla gmin od 50 do 100 tys. mieszkańców;
- 5 dla pozostałych gmin.

Kontrole należy przeprowadzać w ciągu każdej doby trwania POZIOMU II i POZIOMU III.

W przypadku gdy alarm ogłaszany jest w sobotę lub dzień ustawowo wolny od pracy lub 24 grudnia lub 31 grudnia, w gminach, gdzie nie ma straży gminnej, kontrole można przeprowadzić w następnym dniu roboczym, który nie jest ustawowo wolny od pracy, ani sobotą, ani 24 grudnia, ani 31 grudnia.

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

Dla gminy Świętochłowice liczącej mniej niż 50 000 mieszkańców, zgodnie z POP z 2020 r. wskaźnik ten wynosi minimum 2 kontroli dla poziomu II i minimum 5 kontroli dla poziomu III.

Zgodnie z wyjaśnieniami Gminy Świętochłowice składanymi do Marszałka Województwa śląskiego wraz ze Sprawozdaniami z realizacji POP z 2020 r., Świętochłowice zgodnie z POP z 2020 r., zostało niewłaściwie zakwalifikowane do gmin o liczbie mieszkańców powyżej 50 000 i dla takiej liczby zostały określone minimalne ilości kontroli w trakcie trwania POZIOMU II i III.

W ramach przygotowania do wprowadzenia planu działań krótkoterminowych samorządy gminne mają obowiązek opracować szczegółową listę adresową instytucji, które należy powiadomić o ogłoszeniu POZIOMU II i III i wdrożeniu działań. Lista dotyczy jednostek organizacyjnych podległych pod samorząd oraz podmiotów niezależnych od samorządu i musi być aktualizowana na bieżąco i przekazana do PCZK, którego obowiązkiem jest informowanie tej grupy.

Realizacja obowiązków przez gminę Świętochłowice wynikających z PDK:

Działania organizacyjne, informacyjne i ostrzegawcze:

- Gmina Świętochłowice na stronie internetowej <https://swietochlowice.pl/urząd/dla-mieszkanców/ekologia-srodowisko/jakosc-powietrza/> zamieszcza informacje o jakości powietrza w których znajduje się między innymi informacje o zalecanych środkach ostrożności.

- Gmina Świętochłowice posiada opracowany Plan Zarządzania kryzysowego Miasta Świętochłowice w którym określono sposób postępowania w przypadku wystąpienia stanów alarmowych,

- Gmina Świętochłowice opracowała listę grup wrażliwych, którym przekazuje informacje o jakości powietrza; lista grup wrażliwych jest systematycznie aktualizowana.

Wyciąg ze strony internetowej PZK oraz lista grup wrażliwych stanowią załącznik nr 10.

Działania kontrolne

Osiągnięcie wskaźników monitorowania dla POZIOMU II:

1. Minimalna liczba przeprowadzonych kontroli spalania paliw, odpadów i pozostałości roślinnych w trakcie trwania poziomu II, który wystąpił:

- w 2022 r. tj.: 03.03, 13.03, 22.03, 23.03, 25.03, 26.03, 20.11, 14.12, 15.12, 16.12, 17.12 oraz 18.12,

- w 2023 r. tj.: 09.02, 01.03, 02.03, 18.10, 05.12, 06.12, 07.12, 08.12 oraz 09.12,

- w 2024 r. tj. 10.01 oraz 21.03.

2. Spełnienie obowiązku przekazywania informacji o wprowadzonych alarmach – zrealizowano, opisano powyżej w pkt „Działania organizacyjne, informacyjne i ostrzegawcze”.

3. Rodzaj wprowadzonych ograniczeń na terenie gminy – zalecenia, np. unikanie palenia w kominkach, zawarte są w komunikatach GIOŚ dla POZIOMU II i III, znajdujących się na stronie urzędu.

Osiągnięcie wskaźników monitorowania dla POZIOMU III:

1. Minimalna liczba przeprowadzonych kontroli spalania paliw, odpadów i pozostałości roślinnych w trakcie trwania poziomu III, który wystąpił:

- w 2022 r. nie wystąpił,

- w 2023 r. – 07.02 oraz 01.12,

- w 2024 r. – 11.01.

2. Spełnienie obowiązku przekazywania informacji o wprowadzonych alarmach – zrealizowano, opisano powyżej w pkt „Działania organizacyjne, informacyjne i ostrzegawcze”.

3. Rodzaj wprowadzonych ograniczeń na terenie gminy – zalecenia, np. unikanie palenia w kominkach, zawarte są w komunikatach GIOŚ dla POZIOMU II i III, znajdujących się na stronie Urzędu.

Gmina Świętochłowice w okresie objętym kontrolą wykonała wymaganą ilość kontroli w trakcie trwania

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

POZIOMU II i III, informacja o występującym Poziomie II i III oraz o przeprowadzonych kontrolach stanowi załącznik nr 11 a przykładowe protokoły kontroli stanowią załącznik nr 12.

Analiza przedstawionej przez kontrolowanego dokumentacji wykazała, gmina Świętochłowice realizuje zadania określonych w planie działań krótkoterminowych (PDK).

2. Naruszenia

Lp.	Rodzaj nieprawidłowości	Dowód (dokumentacja audiowizualna, protokół oględzin, wyniki pomiarów, dokumenty zakładu, opinia eksperta itp.)	Punkt pozwolenia lub akt prawny (art., par, ust., pkt) lub inny dokument (zgłoszenie, informacje, itp.)
1	Nieterminowe złożenie sprawozdania za 2022 rok do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach z realizacji zadań określonych w Uchwale Nr VI/21/12/2020 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 22 czerwca 2020 r. w sprawie przyjęcia „Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego”	Protokół kontroli	art. 94 ust 2 c pkt 1 ustawy Prawo ochrony środowiska - Prawo ochrony środowiska - wójt, burmistrz lub prezydent miasta oraz starosta przekazują, w zakresie swojej właściwości, właściwemu zarządowi województwa oraz właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska co roku, w terminie do dnia 15 lutego, za poprzedni rok kalendarzowy, sprawozdanie okresowe z realizacji POP i jego aktualizacji, lub z PDK

3. Popelnione wykroczenia i zastosowane sankcje

Nie dotyczy

4. Inne zagadnienia

Prezydenta Miasta Świętochłowice poinstruowano o konieczności realizacji zadań określonych w Programie ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego, rzetelnego wypełniania sprawozdań z realizacji działań określonych w programie ochrony powietrza, zmianie zapisów art. 94 ust. 2 c pkt 1 ustawy Prawo ochrony środowiska w zakresie składania sprawozdań z realizacji zadań określonych w POP do WIOŚ a także o konieczności składania sprawozdań końcowych z realizacji tego programu i jego aktualizacji lub planu obejmującego cały okres ich realizacji.

5. Informacje końcowe

Integralną część niniejszego protokołu stanowią następujące załączniki:

1. Upoważnienie do kontroli nr IN.196.2024 z dnia 3.06.2024 r.
2. Pismo dot. wyznaczenia osób do udzielania informacji.

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

3. Zgody na prowadzenie kontroli.
4. Sprawozdania z realizacji POP za lata 2022-2023 .
5. Potwierdzenia przekazania sprawozdań.
6. Sprawozdanie końcowe z aktualizacji POP z 2020 r. wraz z potwierdzeniem przekazania.
7. Protokół przyjęcia informacji.
8. Wykaz zadań realizowanych w latach 2022 -2024.
9. Realizacja zadań z Katalogu Dobrych Praktyk.
10. Wyciąg ze strony internetowej, PZK oraz lista grup wrażliwych.
11. Informacja o występowaniu alarmów.
12. Przykładowe protokoły kontroli.

Dane i informacje zastrzeżone: Protokół nie zawiera informacji zastrzeżonych.

Osoba uprawniona do reprezentowania kontrolowanego ma prawo wnieść do protokołu kontroli umotywowane zastrzeżenia i uwagi przed jego podpisaniem lub odmówić podpisania protokołu.

W przypadku odmowy podpisania protokołu kontroli może w terminie siedmiu dni przedstawić swoje stanowisko na piśmie Śląskiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska.

Niniejszy protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach.
Wszystkie strony protokołów dwustronnie parafowano.

Jeden egzemplarz protokołu doręczono Panu Danielowi Beger - Prezydentowi Miasta Świętochłowice

Zgodnie z art. 57 ust. 2 ustawy z 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2023 r. poz. 221) dokonano wpisu w książce kontroli pod pozycją: 18.

Miejsce i data podpisania protokołu: Świętochłowice, 14-06-2024

PREZYDENT MIASTA

Daniel Beger

Podpis i pieczęć uprawnionego
przedstawiciela jednostki
kontrolowanej

Inspektor Inspekcji Ochrony Środowiska

Maria Szach

Podpis i pieczęć uprawnionego
inspektora

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.